

Hakuohjeita: Maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämisrahoitus vuodelle 2018

Päivitetty 7.7.2017

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa vastaan vuotta 2018 koskevia esityksiä tutkimus- ja kehittämishankkeista, jotka hyödyttävät **maa- ja elintarviketaloutta** laaja-alaisesti vuosittain esitettyjen painopisteiden mukaisesti. Tutkimus- ja kehittämismäärärahoja voidaan myöntää, mikäli maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitetaan tarkoitukseen varoja vuodelle 2018. Makeran maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämismäärärahalla rahoitetaan ensisijaisesti sellaisia tutkimus-, kehittämis- ja selvityshankkeita, jotka kohdistuvat elinkeinon kannattavuuteen ja kilpailukyvyn kehittämiseen kestäväällä tavalla tai tuottavat hallinnonalan tehtävien hoitamisessa tarvittavaa tietoa.

Kaikkien hankkeiden tulee esittää hankesuunnitelmassaan, miten tulokset viedään konkreettisesti käytäntöön. Tähän kiinnitetään arvioinnissa erityishuomiota. **Hankkeiden tulee jo valmisteluvaiheessa ottaa suunnitteluun mukaan tutkimuksen kannalta keskeiset sidosryhmät/hyödyntäjätahot ja mahdolliset ulkopuoliset rahoittajat.** Rahoitettavien hankkeiden valinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että hankkeet ovat monitieteisiä ja että mukana on myös elinkeinon tai muuta ulkopuolista rahoitusta erityisesti silloin, kun hankkeen aihepiiri tuo niille hyötyä. **Rahoitamme ensisijaisesti painopisteisiin osuvia hyviä hankkeita, mutta myös hyvin ulkopuolista rahoitusta keränneet, elinkeinoa tukevat hankkeet ovat mahdollisia rahoitettavia, vaikka ne eivät olisi suoraan painopisteissä.**

Makeran -haun vuoden 2018 painopisteet löytyvät MMM:n tutkimuksen sivuilta osoitteesta: www.mmm.fi/tutkimus.

A. Kaksivaiheinen haku ja hankkeiden arviointi

Makeran maa- ja elintarviketalouden hakuprosessi lyhyesti:

- Painopisteet julkaistiin joulukuun 2016 puolivälissä
- Ensimmäisen vaiheen (aiehaku) hakuaika päättyi keskiviikkona 15.3.2017 (klo 16.15)
- Hakijoille ilmoitettiin 15.6.2017, mitkä hankkeet kutsuttiin tekemään toisen vaiheen hankehakemus, muiden osalta tehtiin kielteinen rahoituspäätös
- Aiehaun 89 hakemuksesta jatkoon pääsi 41 hakemusta. Haettu rahasumma oli yli 23 M€ ja käytettävissä oleva rahamäärä on (todennäköisesti) alle 4 M€
- **Toisen vaiheen haku avautuu 13.7.2017 ja päättyy maanantaina 11.9.2017 klo 16.15.**
- Haun tuloksista ilmoitetaan joulukuun 2017 loppuun mennessä ja päätökset tehdään vuoden 2018 alussa, kun Makeran käyttösuunnitelma on hyväksytty.
- Rahoituksen edellytys on, että maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitetaan tarkoitukseen varoja vuodelle 2018.

1. Ensimmäinen hakuvaihe eli aiehaku **ON PÄÄTTYNYT**

Kukin tutkimuskonsortio laatii yhteisen tutkimussuunnitelman ja yhteisen hakemuksen. Hakulomake täytetään verkossa (<https://www.hankerahoitus.fi/MMM/hakemus/index.php>). Linkki järjestelmään on mm. tutkimuksen pääsivulla vihreässä laatikossa "Hankerahoituksen haku". Hakuaika päättyy keskiviikkona maaliskuun 15. päivänä 2017 klo 16.15.

Rekisteröidy järjestelmään hakijana (Uusi hakija). Anna sähköpostiosoitteesi, joka toimii tunnuksena ja jonne järjestelmä lähettää viestit. Saat tunnukset sähköpostiisi. Kirjaudu niillä järjestelmään ja pääset avaamaan hakulomakkeen. Lue kaikki ohjeet huolellisesti. Hakemusta ei tarvitse täyttää yhdellä istunnolla, vaan hakija voi aloittaa hakemuksen tekemisen, jättää sen keskeneräiseksi ja kirjautua myöhemmin jatkamaan hakemuksen täyttämistä. Hakemuksen muokkaaminen on mahdollista siihen saakka, kunnes se lähetetään, kuitenkin enintään hakuajan umpeutumiseen saakka. ÄLÄ kuitenkaan jätä hakemuksen lähettämistä ihan viime hetkeen.

HUOM! Aiehaussa täytetään VAIN verkkolomake. Tässä vaiheessa ei vielä tarvita yksityiskohtaista hankesuunnitelmaa eikä muitakaan liitteitä. Hankesuunnitelma tarvitaan vasta toisessa hakuvaiheessa niille hankehakemuksille, jotka on hyväksytty jatkovaiheeseen. Aikaisemmin netissä mallina ollut aiehaun lomake on poistettu, sillä samat asiat ovat nyt verkkopohjaisessa hakulomakkeessa. Rahoitussuunnitelman osalta riittää karkea kokonaisarvio, jonka voi kirjata yhden vuoden osalla (tässä vaiheessa ei tarvitse eritellä vuosittain).

Rahoituksenhakijalta edellytetään edelleen, että suorituspaikka myöntää suoritusluvan. Suoritusluvan osalta hakemuksessa pitää nimetä suoritusluvan antaja ja hänen sähköpostiosoitteensa. Hakijan on pyydettävä suorituslupa oman organisaationsa käytännön mukaisesti ENNEN hakemuksen lähettämistä. Lupa pitää voida esittää, jos MMM sitä pyytää (esim. sähköpostisuostumus tms.)

Ensimmäisen vaiheen arviointikriteerit:

- *hankkeiden relevanssi ja arvio tulosten vaikuttavuudesta (painoarvo 50 prosenttia)*
- *hankeidean ja suunnitelman laatu, ulkopuolinen rahoitus (painoarvo 25 prosenttia)*
- *hankkeen vuorovaikutus ja tulosten käytäntöön vieminen (painoarvo 25 prosenttia)*

Jatkoon hyväksytään hankkeita noin kaksi kertaa jaettavissa olevan rahoituksen verran. Tähänastisella rahoituksella ja hankekoolla hyväksyttävien hankkeiden määrä olisi noin 40 hanketta. Ensimmäisessä vaiheessa ministeriö voi myös ehdottaa hankkeen suunnitelman muokkausta, esimerkiksi hankkeiden yhdistämistä tai hankkeen osien karsimista, edellytyksenä sen jatkoon pääsemiselle.

Hakijoille ilmoitetaan kesäkuun puoliväliin mennessä, millä edellytyksillä (sellaisenaan/yhdistettynä toiseen/karsittuna) hankkeita pääsee jatkoon. Jos hanketta ei hyväksytä toiseen vaiheeseen, siitä tehdään kielteinen päätös jo tässä vaiheessa.

2. Toinen hakuvaihe

Kuten aiehakukin, hakemus tehdään verkkojärjestelmässä. Toiseen vaiheeseen päässeet hakemukset avataan uudelleen hakijoille, ja he pääsevät muokkaamaan aiehakemusta. Hankkeen kustannukset tulee eritellä vuosittain, mikäli sitä ei tehty jo aiehakuvaiheessa. Tämän lisäksi järjestelmään tulee liittää tutkimussuunnitelma ja muut oleelliset tiedot **yhdenä pdf-tiedostona** (maksimissaan 5 megatavua). **Suunnitelman ohjeellinen runko löytyy tämän ohjeen lopusta.** Vastuullisen johtajan ja muiden keskeisten tutkijoiden CV julkaisuluetteloiheen pyydetään liittämään tutkimussuunnitelmaan **linkkinä** esim. LinkedIn, ResearchGate tai tutkijoiden organisaation asiantuntijasivu.

Toisen vaiheen hakemukset on lähetettävä järjestelmässä eteenpäin **viimeistään maanantaina 11.9.2017 klo 16.15 mennessä.**

Hakemukset arvioidaan loka-marraskuussa 2017. Hakemuksia on arvioimassa sekä ministeriön virkamiehiä että ulkopuolisia asiantuntijoita. Virkamiesten ja asiantuntijoiden arviot huomioon ottaen **Makeran tutkimus- ja kehittämishankkeiden hankeryhmä** tekee joulukuun alussa ehdotuksen rahoitettavista hankkeista MMM:n Ruokaosaston johtoryhmän ja MMM:n johdon käsiteltäväksi ja tutkimusjohdon päätettäväksi. Hankeryhmässä on sekä ministeriön virkamiehiä että elinkeinon edustajia (MTK, SLC ja ETL).

Hakijoille ilmoitetaan tulos vuoden 2017 loppuun mennessä, ja rahoituspäätökset tehdään heti vuoden 2018 alussa, kun Makeran käyttösuunnitelma on hyväksytty.

Hakija ei tässä toisessa vaiheessa saa mennä itse tekemään oleellisia muutoksia hankkeen pääsisältöön tai kasvattamaan haetun rahoituksen suuruutta aiehakuun verrattuna, ellei näitä muutoksia ole erikseen edellytetty. Sen sijaan eri kustannuslajien välillä voi tehdä muutoksia. Ministeriö voi joutua karsimaan hankkeelle suunniteltua rahoitusta.

Jos hankkeelle on suunniteltu ulkopuolista rahoitusta, rahoituksen on oltava varmistunut toisen vaiheen haun eräpäivään mennessä. Muutoin katsotaan, ettei hankkeella ole ulkopuolista rahoitusta.

Toisessa vaiheessa hankesuunnitelmassa on oltava mukana myös ehdotus ohjausryhmästä. Ohjausryhmään kannattaa pyytää aktiivisia, asiasta kiinnostuneita ja hankkeen kannalta keskeisiä sidosryhmien edustajia.

Toisen hakuvaiheen arviointikriteerit

- Hankkeen laatu 40%
Kriteereinä hankkeen tavoitteiden selkeys, realismi ja mitattavuus, taustatieto ja olemassa olevan tiedon hyväksikäyttö, tutkimus- ja muut menetelmät sekä innovatiivisuus ja poikkitieteellisyys.
- Hankkeen toteutuksen organisointi 30%
Kriteereinä tekijöiden pätevyys ja kokemus, hankkeen yhteistyö ja sen lisäarvo, asiantuntemuksen kattavuus, hankkeen johtaminen sekä hankkeen toteuttajien omat resurssit ja taloudellinen sitoutuminen, rahoituksen realismi ja kustannustehokkuus suhteessa suunnitelmaan sekä tulosten hyödyntäjien taloudellinen ja muu sitoutuminen, esimerkiksi hankkeen elinkeinolta saama rahoitus ja muiden julkisten rahoittajien sitoutuminen.
- Hankkeen taloudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys 30%
Kriteereinä relevanssi maa- ja metsätalousministeriön strategisten tavoitteiden kannalta, sopivuus haun painopisteiden kannalta, tulosten hyödyntämissuunnitelma ja hyödynnettävyys käytännössä, arvioitu vaikuttavuus hallinnon ja säädösvalmistelun, elinkeinon ja tuotannon, neuvonnan, kaupan ja kuluttajien kannalta sekä hankkeiden muut ympäristölliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset, kuten työllisyys-, elämänlaatu-, eettisyysvaikutukset.

Hanketta rakennettaessa kannattaa kiinnittää erityishuomiota hankkeen **tulosten vaikuttavuuteen (impact) ja hyödyntämissuunnitelmaan**. Hakemuksessa on syytä tuoda esille, miten se edistää elinkeino- tai hallinnon tarpeita ja millä käytännön toimenpiteillä tuloksia aiotaan viedä eteenpäin. Ketkä ovat hankkeen tulosten kannalta keskeiset toimijat ja miten heidät saadaan sitoutettua mukaan (esimerkiksi rahoittajina, ohjausryhmän jäseninä). Etenkin hankkeissa, joissa hyödyn saajana on elinkeino, sen pitäisi näkyä hankkeen rahoituksessa ja tätä painotetaan myös hankkeiden arvioinnissa. **Elinkeino edustajat on syytä ottaa mukaan jo hankkeen suunnitteluvaiheessa**, jotta sitoutuminen on todellista ja jotta tulokset saadaan vietyä hyvin käytäntöön.

Rahoitusmalli

Maa- ja metsätalousministeriö käyttää kaikissa tutkimushankkeissa pääsääntöisesti **kokonaiskustannusmallia**, joten hakemukset on syytä tehdä sen rahoitusmallin mukaan. Hyväksymme kaikkien yliopistojen ja tutkimuslaitosten laskennalliset yleiskustannukset, mutta vastaavasti edellytämme näiltä kaikilta omarahoitusosuutta. Yleisesti ottaen vaadimme vähintään 30 prosentin omarahoitusosuutta, jos yleiskustannukset ovat vähintään 80 prosenttia palkkauskustannuksista. Mikäli yleiskustannukset ovat selvästi pienemmät kuin 80 prosenttia palkkauskustannuksista, omarahoitusosuus voi jäädä 10–20:een prosenttiin. Erityisistä syistä voidaan hyväksyä myös tätä pienempiä omarahoitusosuuksia.

B. Muuta

Maa- ja metsätalousministeriö teetti Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenialla tutkimus- ja kehittämishankkeiden arvioinnin. Arvioinnissa pyrittiin mittaamaan maa- ja metsätalousministeriön rahoittamien hankkeiden yhteiskunnallisia vaikutuksia ja pohdittiin, miten hankkeiden vaikutus olisi vieläkin parempi. Raportti on luettavissa tutkimuksen sivuilla www.mmm.fi/tutkimus. Raportissa annettiin kehittämissuhteita tutkijoille:

- Ymmärrä, mitä yhteiskunnallisella vaikuttamisella tarkoitetaan. Pohdi, kuinka laajaa ja millaista yhteiskunnallisen vaikuttamisen tulee hankkeessa olla ja kenen tehtäviin se kuuluu. Etenkin elinkeinon kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa tulosten levittämisessä käytäntöön tarvitaan muitakin keinoja kuin loppuseminaari ja -raportti.
- Löydä hyvät hankeideat
- Ota hyödynsaajat mukaan jo hankkeen valmisteluvaiheessa
- Suunnittele käytäntöön viemistä jo hankkeen ideointivaiheessa

- Käytä monipuolisia tiedonvälityskeinoja
- Hyödynnä organisaation tuki ja kannusteet
- Hyödynnä ohjausryhmää yhteiskunnallisen vaikutuksen välineenä: jäseniksi kannattaa ottaa vain aihealueesta kiinnostuneet sekä henkilöt, joiden asiantuntemus hyödyttää hanketta esim. tulosten levittämisessä
- Harkitse tutkijaryhmän (tukiryhmä) kokoamista ohjausryhmän rinnalle
- Jalkauta tutkimustulokset myös yliopistojen ja muiden oppilaitosten kautta
- Hanketta suunniteltaessa on hyvä pitää mielessä myös kustannusanalyysi. Teknisesti toimiva ratkaisu voi olla toimiva, mutta taloudellisesti se ei ole kannattava.

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman tutkimus- ja kehittämistoiminnan yleiset ehdot ja ohjeet 2017 (hyväksyttävät kustannukset, maksamiskäytännöt jne.) ovat maa- ja metsätalousministeriön verkkopalvelussa osoitteessa www.mmm.fi/tutkimus (lomakkeet ja ohjeet).

Painopistekohtaiset lisätietojen antajat löytyvät [tutkimuksen sivulta](#) kohdasta ”Painopisteiden tarkempi kuvaus”.

Muita tietoja antaa erityisasiantuntija Riitta Rahkonen, puh. 0295 16 2202 (sähköposti [riitta.rahkonen \(at\) mmm.fi](mailto:riitta.rahkonen@mmm.fi)).

Verkkopohjaisen hakujärjestelmän teknisestä toimivuudesta huolehtii toimeksiannosta MI Tietorakenteet Oy. Tarvittaessa ota yhteyttä sähköpostilla [info\(at\)mitietorakenteet.fi](mailto:info@mitietorakenteet.fi) tai puhelimitse puh. 040 7458 106 (Maj-Lis Aaltonen).

Tutkimussuunnitelman ohjeellinen runko

Liitä suunnitelma yhtenä pdf-tiedostona (max 5 megatavua) järjestelmään.

HANKKEEN NIMI JA LYHENNE

1. TAUSTA

Kuvaile selkeästi ongelma, jonka ratkaisemiseksi projekti tarvitaan. Mihin haun painopisteeseen hakemus erityisesti tuottaa tietoa ja ratkaisuja? Ministeriö rahoittaa ensisijaisesti hankkeita, jotka palvelevat joko hallinnonalan tietotarpeita tai elinkeinon kehittämistarpeita. Kuvaile lyhyesti ongelman **yhteiskunnallinen** merkitys ja yleistajuisesti ja selkeästi, käyttäen hyväksi esim. tilastotietoja, taulukoita ja kaavioita.

2. LIITTYMINEN MUIHIN HANKKEISIIN

Selvitä lyhyesti aikaisempi työ, jonka tuloksille suunniteltu hanke rakentuu, sekä meneillään olevat hankkeet, jotka tukevat suunnitellun hankkeen suorittamista. Kuvaile liittymistä muihin hankkeisiin **tulosten ja niiden saavuttamisen kannalta**. Mitä uutta tietoa ja vaikuttavuutta uusi tutkimus toisi? Pelkkä hankelistaus ei kerro arviointisijoille mitään siitä, miten suunniteltu hanke liittyy muuhun tutkimukseen.

3. TAVOITE

Kuvaa selkeästi hankkeen tavoitteet, joiden tulee liittyä Tausta-kappaleessa esitetyn ongelman ratkaisuun. Hankkeella on tyypillisesti jokin päätavoite, jonka tavoittamiseksi tulee saavuttaa joitakin osatavoitteita. Tavoitteet tulee saavuttaa hankkeen aikana, ja niiden tulisi olla helposti todennettavia tai mitattavia.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Kuvaile hankkeen osatehtävät ja niissä käytettävät tutkimusmenetelmät. Osatehtävien tulisi liittyä hankkeen osatavoitteiden saavuttamiseen. Menetelmät tulee kuvata sellaisella tarkkuudella, että niiden soveltuvuus hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan arvioida.

5. HANKKEEN TOTEUTTAJAT JA TYÖNJAKO

Kuvaile hankkeen osanottajien osaaminen ja selvitä ryhmien välinen työnjako suhteessa hankkeen tavoitteisiin ja tutkimusmenetelmiin. Lisää linkit vastuullisen johtajan ja keskeisten tutkijoiden CV-sivuille, jotka sisältävät myös julkaisuluettelon.

6. AIKATAULU

Esitä hankkeen eri osatehtävien aikataulu ja toteuttajataho aikajanalla. Käytä mieluiten graafista esitystä.

7. TULOSTEN JULKAISU- JA HYÖDYNTÄMISSUUNNITELMA

- Mitä yhteiskunnallista hyötyä ja vaikuttavuutta tuloksista on ja ketkä ovat hyödynsaajia (hallinto, viljelijät, metsänomistajat, kuluttajat, yritykset...).
- Miten hanketta on rakennettu yhdessä hyödynsaajien kanssa (esim. tutkimussuunnitelman laatimisessa, rahoituksen hankkimisessa)?
- Mitä konkreettisia toimenpiteitä tutkimusryhmä tekee saadakseen tulokset hyötykäyttöön?
- Onko hankkeen toteuttajatahoissa tai ohjausryhmässä tulosten hyödyntäjiä?
- Onko tunnistettu patentoitavia tuloksia? Miten hankkeen toimintoja ja tuloksia on tarkoitus jatkaa ja/tai hyödyntää hankkeen päätyttyä?
- Miten tulokset julkaistaan ja niistä tiedotetaan?

8. OHJAUSRYHMÄ

Ohjausryhmän tehtävänä on auttaa hankkeen toteuttajaa hankkeen suuntaamisessa ja käytäntöön soveltamisessa. Ohjausryhmä voi olla erinomainen keino sitouttaa tulosten hyödyntäjät mukaan hankkeeseen. Hakijalta toivotaan ehdotusta ohjausryhmän jäseniksi. On toivottavaa, että ryhmä on aktiivinen, joten yleensä 3–5 jäsentä riittää.

9. HANKKEEN BUDJETTI JA RAHOITUSSUUNNITELMA

Esitä hankkeen resurssitarve ja rahoitussuunnitelma. Selvitä osanottajien työpanokset, kustannukset ja omarahoitusosuudet. Selvitä myös muiden rahoittajien osuus.

10. MUUTA MAHDOLLISTA OLEELLISTA INFORMAATIOTA